

DOSSIER

III CONCURS ESCOLAR SOBRE CONEIXEMENTS FINANCERS

ÍNDEX

1. Educació financera.....	pàgina 3
1.1. Què és l'educació financera?	
1.2. Perquè és important tindre cultura financera?	
2. Consum.....	pàgines 4 – 5
2.1. Necessitat o desig	
2.2. Consells abans de consumir	
3. Estalvi.....	pàgines 6 - 8
3.1. Motius per estalviar	
3.2. Quant hi ha que estalviar?	
3.3. Què és i com s'elabora un pressupost	
4. Els diners i les seues formes.....	pàgines 9 - 12
4.1. Els diners	
4.2. La banca online	
4.3. Les relacions bancàries	
5. Ciberseguretat.....	pàgines 13 - 18
5.1. Protecció de dades personals a les xarxes socials	
5.2. Atacs	
5.3. Com actuar	
6. Mitjans de pagament.....	pàgines 19 - 26
6.1. Mitjans de pagament tradicionals	
6.2. Mitjans de pagament digitals	
7. Productes d'estalvi.....	pàgines 27 - 28
7.1. Els comptes bancaris	
8. Productes de finançament.....	pàgines 29 - 33
8.1. Préstec	
8.2. Crèdit	
8.3. Diferències entre préstec i crèdit	
8.4. Aspectes comuns dels productes de finançament	
8.5. Elements a tenir en compte	
9. Productes d'inversió.....	pàgines 34 - 36
9.1. Classificació de les inversions	
9.2. Renda fixa	
9.3. Renda variable	
9.4. Fons d'inversió	
9.5. El risc de les inversions	
10. Assegurances.....	pàgines 37 - 38
10.1. Assegurances de persones	
10.2. Assegurances contra danys	

1. Educació financera

1.1. Què és l'educació financera?

L'Educació Financera ens aporta coneixements, capacitats i habilitats per aprendre a **gestionar i planificar** les finances en cada etapa de la vida, a **prendre millors decisions** financeres que afecten als nostres recursos i a ser **consumidors racionals e intel·ligents**.

En definitiva, l'Educació Financera ens aporta una **millora de la gestió econòmica** de les nostres finances, ja que totes les persones, al llarg de la seua vida, s'enfrontaran a situacions on hauran de **prendre decisions** relacionades amb l'estalvi, el consum, el finançament, les inversions, l'emprenedorisme, la jubilació, etc.

1.2. Perquè és important tindre cultura financera?

Una baixa cultura financera comporta una **incorrecta avaluació dels riscos** i, per tant, **decisiones inadequades** amb dos conseqüències bàsiques:

- **Menor qualitat de vida** en l'àmbit personal i familiar.
- **Pèrdua d'oportunitats** per als emprenedors al trobar-se en situació precària front a competidors més preparats.

En canvi, una bona cultura financera permet **millorar la qualitat de vida i la competència empresarial**, ja que permet obtenir:

- Millor capacitat per **administrar i gestionar** els propis diners.
- Millor **anàlisi del risc i de les opcions** financeres.
- **Pressa de decisions** racionals i intel·ligents.
- **Capacitat d'estalviar i planificar** inversions o empreses.
- **Millor prevenció/protecció** davant frauds.

És important destacar respecte a l'educació financera, que la finalitat no ha de ser aconseguir molts diners, *sinó aconseguir una vida satisfactòria ..!*

2. Consum

L'economia com a ciència va nàixer per a ajudar-nos a **prendre decisions relacionades amb les nostres necessitats i la millor manera de satisfer-les**. Aquesta ciència ens dóna valuosos consells per a **triar la millor alternativa** entre les quals tenim al nostre abast quan pensem en com utilitzar els nostres diners o buscar treball. I és que l'economia ha evolucionat fins a ser capaç d'ajudar en la presa de decisions molt variades.

2.1. Necessitat o desig

Menjar, vestimenta o educació són bens i serveis que qualsevol persona necessita.

Una **necessitat** és el desig de satisfer una cosa de la qual es manca. Els **béns** (tangibles) o els **serveis** (intangibles) són allò que satisfan les necessitats.

Però realment necessitem comprar tot allò que desitgem? Es tracta d'una necessitat o d'un capritx? Abans de comprar, ja siga un producte o servei, cal plantejar-se les següents preguntes:

- De veritat ho necessite?
- És un capritx?
- Com millorarà la meua vida?
- Puc permetre-m'ho?
- Estaré més temps gaudint d'ell que pagant-ho?
- Existeix alguna alternativa més econòmica que m'aporte el mateix?
- Dins d'un mes continuarà sent necessari?

Moltes vegades afrontem els problemes gastant diners. Comprem per a sentir-nos millor? Hem de tindre-ho en compte. És convenient identificar aquesta sensació i saber parar-la a temps perquè s'agreuja en arribar a l'edat adulta quan pot sorgir l'endeutament.

2.2. Consells abans de consumir

Els **diners són limitats** i devem administrar-los bé per poder comprar, almenys, allò que més necessitem o desitgem, per la qual cosa deurem:

- No comprar productes que no necessitem, encara que tinguen descomptes o promocions.
- En el cas de comprar, estudiar diferents opcions.

- Fer una llista de compra on posem les nostres necessitats bàsiques i complir-la.
- No emocionar-se quan tinguem diners a les mans. Considerem i recordem el que ens ha costat guanyar-ho. Exercir l'autocontrol.
- No tractar de millorar el nostre estat d'ànim gastant diners.
- No fer cap compra el dia que hàgem decidit fer-la. Si l'article és interessant ho continuarà sent després d'uns dies.

3. Estalvi

L'estalvi és la part dels nostres ingressos que no consumim. És el consum futur que realitzem gràcies a l'ingrés present. Aquell que estalvia renuncia consumir en el present per consumir més en el futur. **Estalviar és com pagar-se a un mateix.**

El contrari de l'estalvi és el deute. El **deute** és el consum present gràcies a l'ingrés futur.

3.1. Motius per estalviar

Estalvi és sinònim de tranquil·litat, ja que permet disposar de diners per a:

- **Atendre emergències o imprevistos**, com malaltia, accidents, avaries o reparacions en la llar.
- **Fer plans futurs**. Es tracta d'objectius concrets, com comprar-se un cotxe, fer viatges, comprar-se una vivenda o pagar els estudis dels fills i filles.
- **No tindre deutes**. Si no es disposa d'estalvis, potser és necessari haver d'amprar per a eixir d'una situació imprevista.
- **Evitar malvendre inversions**, ja que pot ser necessari vendre propietats o altres béns per davall del desitjat.
- **Anticipar-se a situacions laborals no desitjades**. La pèrdua de la feina podem incloure-la en la categoria d'imprevistos, però mereix una especial atenció, ja que sol ser la font d'ingressos més important, o inclús l'única.

3.2. Quant hi ha que estalviar?

Tots hauríem d'estalviar, però no tots devem estalviar el mateix, ja que no tots tenim les mateixes despeses ni els mateixos ingressos.

En general es **recomana destinar**, com a mínim, un 10% dels ingressos a l'estalvi mensual, encara que qualsevol quantitat suma.

El millor és crear-se un **fons d'emergència** que ens servirà per a poder afrontar imprevistos. Els imprevistos són aquelles situacions que apareixen sense esperar-ho, en el moment més inoportú i poden arribar a deixar-nos sense la nostra principal font d'ingressos. Quan no tenim diners estalviats, eixos pagaments imprevistos poden convertir-se en un problema. Per exemple un imprevist podria ser que se'ns avarie la rentadora o la nevera, elements indispensables.

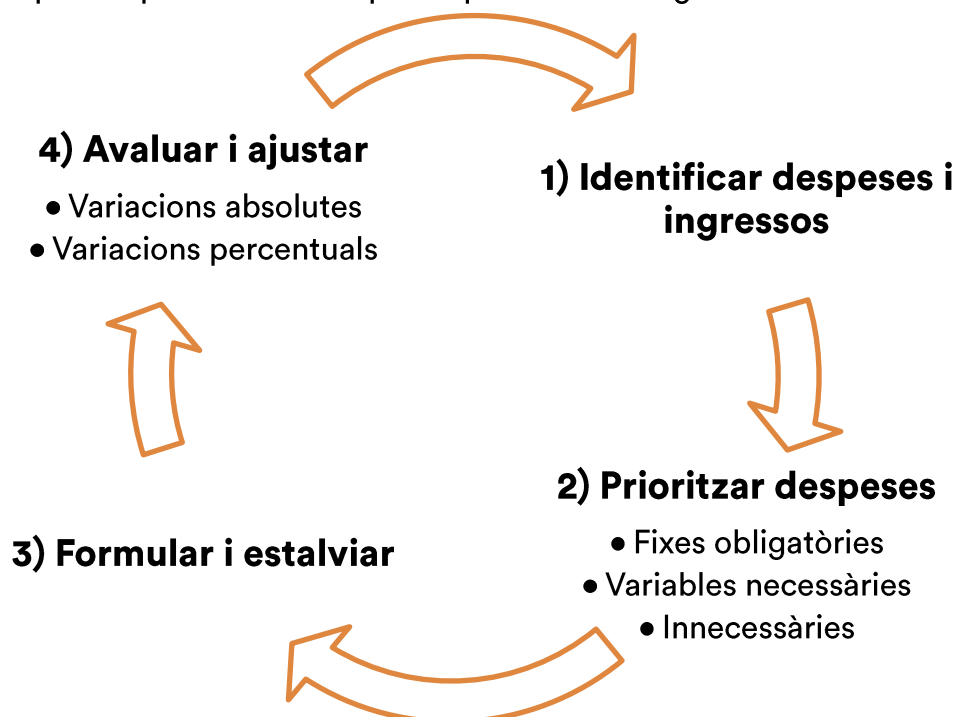
La recomanació habitual és guardar com a mínim l'equivalent a **tres mesos de les despeses de subsistència** (lloguer o hipoteca, despeses de llum i aigua,

menjar i qualsevol altra despesa que siga per a nosaltres indispensable). Encara que, per a major seguretat, s'aconsella reunir una quantitat equivalent a sis mesos d'aquestes despeses.

3.3. Què és i com s'elabora un pressupost

El **pressupost** és un pla financer personalitzat que ens ajuda a controlar les despeses i traure el màxim profit als ingressos, en definitiva, ens permet **gestionar millor les nostres finances**.

Els passos per elaborar un pressupost són els següents:

3.3.1. Identificar despeses i ingressos

Els més habituals són:

Ingressos	Despeses
Entrades de diners	Eixides de diners
Nòmina	Vivenda
Pensió de la Seguretat Social (jubilats)	Compres
Pensions alimentàries	Luxes o capritxos
Interessos de comptes bancaris	Vacances
Subvencions	Pagaments a termini
Treballs extra	Regals
Qualsevol altre, per menut que siga	

3.3.2. Prioritzar despeses

Encara que desitjaríem que el volum d'ingressos fora el més alt possible, no sol dependre de nosaltres. No obstant, sí podem modificar el volum de despeses. El més important per establir prioritats és **avaluar en quina mesura és prescindible cadascuna de les nostres despeses**. Podem distingir entre:

Tipus de despesa	Concepte	Exemples	Prescindibles
Despeses fixes obligatòries	Aquelles que no es poden deixar de pagar ni variar el seu import.	Hipoteca, lloguer, préstecs bancaris.	No. Eliminant el superflu disposarem de més diners per a atendre les despeses que no poden esperar: les despeses fixes obligatòries.
Despeses variables necessàries	Aquelles que es poden reduir o ajustar, però no eliminar.	Menjar, rebuts, roba.	No, però es poden reduir.
Despeses innecessàries	Aquelles que es poden eliminar.	Regals, cinema, menjar fora de casa, viatges.	Sí. Quan cal estalviar, l'habitual és eliminar les despeses innecessàries ja que podem prescindir d'elles.

3.3.3. Formular i estalviar

L'objectiu general de qualsevol pressupost és que els **ingressos cobrisquen totes les despeses**. Però no és suficient perquè siga un bon pressupost.

Un bon pressupost deu contemplar l'estalvi com part fonamental, ja que ens proporcionarà un fons per a imprevistos i ens permetrà fer plans de futur.

Amb esforç i constància veurem créixer els estalvis i, amb el temps, serem capaços d'estalviar més.

3.3.4. Avaluar i ajustar

El pressupost es deu revisar per a que siga el més realista possible.

4. Els diners i les seues formes

Els diners, a banda de poder permetre'ns comprar-nos productes i serveis, serveixen per a poder comparar el valor de les coses o estalviar per al futur.

Diners hi ha de moltes maneres, la més coneguda és en forma de bitllets i monedes, però hi ha d'altres com el saldo dels comptes bancaris o les targetes.

Els diners són un mitjà d'intercanvi o de pagament i cobrament generalment acceptat.

4.1. Els diners

Els diners simplifiquen els intercanvis: tots accepten diners perquè tots saben que, a la seua vegada, podran utilitzar-los per comprar allò que necessiten.

4.1.1. Funcions dels diners

A banda de la seua funció més important, que és la de ser utilitzat com a mitjà de canvi, existeixen altres com depòsit de valor i unitat de compte comú.

Mitjà de canvi

- Sense un mitjà de pagament i cobrament universal estaríem condemnats a l'intercanvi de béns per béns, és a dir, al *bescanvi*.

Depòsit de valor

- Els diners són un bé no perible que permet al seu posseïdor ajornar la decisió d'utilitzar-lo i emmagatzemar-lo mentre crega convenient.

Unitat de compte comú

- L'economia mesura el valor de les coses en diners. És una vara amb la qual es poden establir comparacions o agrupacions entre les coses que del contrari seria impossible dur-les a terme.

4.1.2. Tipus de diners

- **Diners de curs legal.** Són els bitllets i monedes emesos pels bancs centrals de cada país. En el cas d'Espanya la moneda oficial és l'euro.
- **Diners bancaris.** Són els que, d'alguna manera, sols existeixen virtualment, perquè "estan a l'entitat financera". Quan depositem els diners (efectiu) en una entitat financera, desapareixen físicament i renaixen com diners bancaris, és a dir deixen d'estar en efectiu o deixen de ser efectiu.

4.2. La banca online

Els últims anys ha guanyat pes operar mitjançant les noves tecnologies en compte de fer-ho físicament. Els **avantatges** de la banca online són:

- Comoditat.
- Accés les 24 hores.
- Estalvi de temps.
- Operacions més barates.
- Transparència informativa.
- Ofertes i serveis personalitzats.

No obstant, no ha sigut possible separar els avantatges de la banca online dels **perills** propis del món informàtic. La vulnerabilitat d'internet ha requerit reforçar la seguretat i extreure la precaució amb claus de reforç o secundar-se en mitjans convencionals com el telèfon o el correu.

Les entitats financeres posen tot de la seua part per evitar utilitzacions fraudulentas en les operacions dels seus clients, però de res serveix si els clients no desenvolupen **bons hàbits** a l'hora de connectar-se online amb la seua entitat financera.

Entre les bones pràctiques, destaquem les següents:

Desconfiar de missatges de correus electrònics que provenen de llocs desconeguts o continguin informació incoherent.

Canviar periòdicament el codi d'accés, memoritzar-lo i evitar anotar-lo.

Guardar en un lloc segur targetes o claus d'identificació digital.

Mai fer entrega de l'identificador, contrasenya o altres dades personals quan aquests siguin requerits per missatges, SMS, un correu electrònic o un enllaç al correu electrònic que no apunte a una direcció segura (HTTPS).

Protegir l'accés al mòbil on es tinga accés a la banca online.

Utilitzar i actualitzar automàticament sistemes d'antivirus i antispyware.

Actualitzar el navegador i el sistema operatiu amb les millores de seguretat aportades pels fabricants.

Instal·lar un tallafoc en les connexions permanents a la xarxa informàtica.

Prendre precaucions addicionals en ordinadors públics o compartits.

4.3. Les relacions bancàries

A diferència del que succeeix en la relació entre una persona i un comerç, entre les entitats financeres i els seus clients hi ha un contracte durador i vinculant les condicions del qual podem pactar, i inclús reclamar aplegat el cas.

4.3.1. Drets i obligacions

Qualsevol producte bancari és un contracte del qual es deriven drets i obligacions per a ambdós parts.

4.3.2. Informació i negociació

Contractar un producte bancari diferent en cada entitat financera pot resultar molt car degut a les comissions que s'apliquen, així que en la pràctica la majoria sol treballar amb una o dos entitats financeres per

evitar la multiplicació de despeses que suposa tenir diversos comptes bancaris.

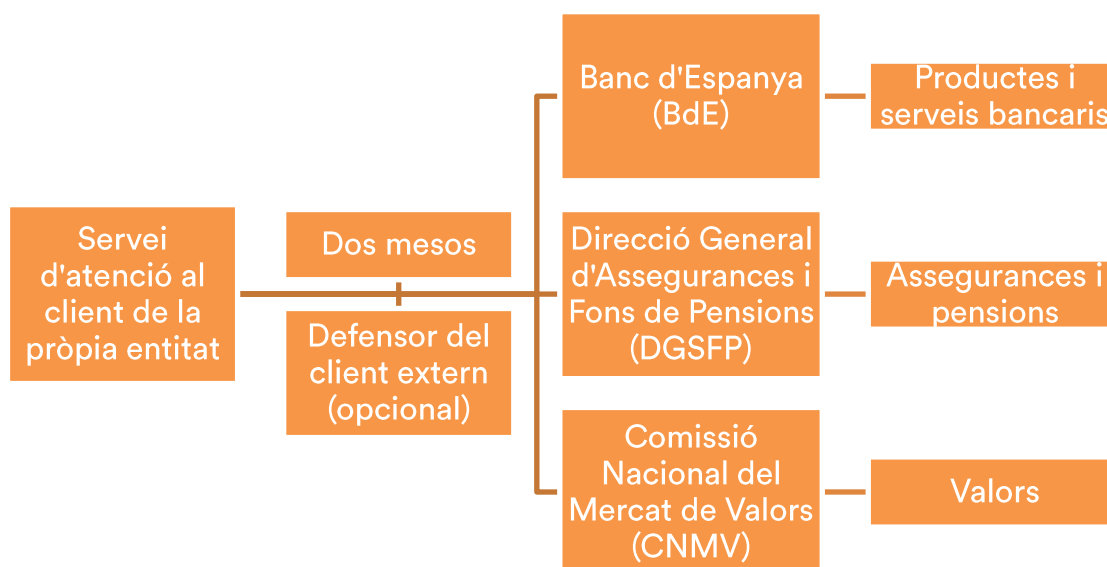
Abans de contractar qualsevol producte en una entitat financera, el millor és recavar informació sobre entitats diferents i no precipitar-se al elegir. A més, les entitats financeres solen negociar comissions per aconseguir la fidelitat dels clients.

4.3.3. Reclamacions

Poden ocórrer desacords entre els usuaris bancaris i les entitats financeres. La principal forma de reclamació és el **servei d'atenció al client** de la pròpia entitat.

El **servei d'atenció al client** és un departament de la pròpia entitat financera i sol gaudir de l'autonomia suficient com per a decidir sobre conflictes entre l'entitat i el client.

Una volta que es dona una contestació acreditada a la reclamació, o si transcorren dos mesos des de la data de presentació i no s'ha resolt, es pot interposar la reclamació al Banc d'Espanya, ja siga per via **telemàtica** o per escrit en paper.

5. Ciberseguretat

És un dels desafiaments més importants de l'era digital. El creixement global de les xarxes i la informació, impulsat per la innovació tecnològica, ha permès a la societat crear prosperitat i millorar la qualitat de vida.

No obstant això, aquest ràpid canvi ha generat també un desafiament: **gestionar els riscos de seguretat** a mesura que el món depèn cada vegada més de la cibernètica. Per aquests motius, és essencial **aprendre a detectar les diferents amenaces que existeixen i saber com actuar i protegir-se**.

5.1. Protecció de dades personals a les xarxes socials

Moltes vegades, sense adonar-nos, publiquem detalls i informació de la nostra vida privada en les xarxes socials que poden amagar més perills dels que solem pensar una vegada que la pengem.

Per als ciberdelinqüents és una manera molt senzilla i ràpida per a accedir a tota mena d'informació com ara fotografies, imatges de viatges o dades del nostre dia a dia.

A vegades publiquem continguts que ens semblen inofensius, però no som conscients del grau d'exposició al qual ens sotmetem, ni les conseqüències que poden tindre en les nostres vides. Aquests són alguns exemples d'informació que no hauríem de fer pública en la xarxa:

- **Dades personals.** Així com nom, cognoms, DNI, la data completa de naixement, domicili o correu electrònic.
- **Ubicació actual.**
- **Plans i vacances.** Així es pot saber quan no estarem a casa i entrar-nos a robar.
- **Comportaments inapropiats o comprometedors.** Poden afectar-nos negativament, tant en l'àmbit personal com el professional.
- **Informació bancària.** Poden robar-nos diners o realitzar càrrecs fraudulents als nostres comptes bancaris.
- **Conversacions privades.** No convé compartir-ho, especialment si contenen dades personals o informació que podria considerar-se com revelació de secrets i l'altra persona preferiria no difondre.

Hi ha moltes raons darrere de la creació de perfils falsos: **danyar la nostra reputació, extorquir-nos i fins i tot robar-nos dades personals per a**

participar en activitats fraudulentes. Hem de tractar la informació publicada amb molta precaució.

5.1.1. Com identificar un perfil fals?

- a) **Imatge de perfil:** sol aparèixer l'avatar predeterminat per la xarxa social. En altres paraules, no hi ha foto, o, per contra, podem veure imatges molt editades, o persones que semblen models.
- b) **Fotografies perfil:** per a conèixer si la foto de perfil o les publicades han eixit d'un banc d'imatges o han sigut usurpades de qualsevol altre lloc, podem utilitzar la cerca d'imatges de Google, que ens mostrarà on ha sigut publicada.
- c) **Antiguitat del compte:** els comptes de recent creació solen ser sospitosos quan s'usen per a un fi concret, en canvi si té diversos anys i té molt poques publicacions pot ser que simplement tinga el compte abandonat, però si després de molts anys comença recentment la seua activitat, aleshores és més sospitós.
- d) **Desequilibri entre seguidors i seguits:** d'una banda existeix la disparitat que un perfil pot seguir a molts, però a ell no li segueix ningú, però d'altra banda, existeixen comptes que posseeixen una quantitat molt elevada de seguidors malgrat no tindre pràcticament cap activitat, o és molt recent.
- e) **Interacció amb altres comptes:** no sol tindre interacció amb altres comptes, molts d'ells fins i tot es dediquen a fer spam i les seues interaccions són sempre les mateixes.

5.1.2. Què fer en cas de hackeig o clonació del meu perfil?

- **Hackeig:** consisteix a fer-se amb l'accés de la nostra identitat en una xarxa social de manera il·legal. Una vegada dins, canvien les dades d'accés perquè no puguem tornar a accedir. Una vegada aconseguixen el control poden començar a fer-nos xantatge perquè els donem diners a canvi de recuperar el perfil.
- **Clonació:** en aquest cas el seu objectiu és aconseguir les dades personals dels nostres seguidors i es fixen especialment en els perfils que estan realitzant sortejos. Per a això creen un perfil molt similar, fins i tot amb la mateixa fotografia de perfil, però modificant alguna lletra del nom.

Si hem sofrit un hackeig o un duplicat del compte és important que denunciem, tant al servei d'ajuda de la xarxa social com a la policia.

Fer-ho saber també als nostres seguidors que hem sigut víctimes d'aquest frau i animar-los que denuncien i bloquegen el compte fals.

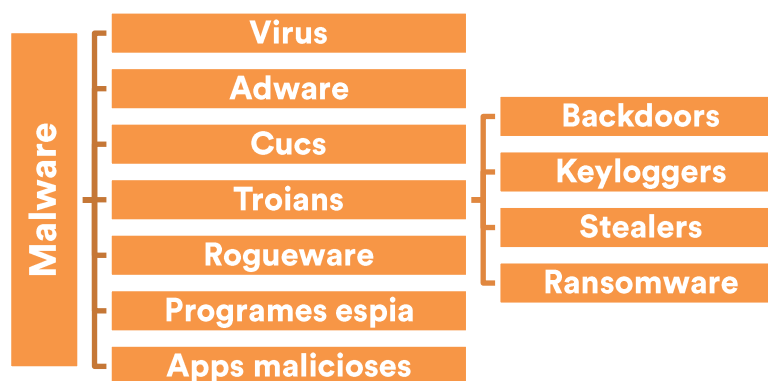
5.2. Atacs

Els ciberdelinqüents troben noves formes amb les quals atacar-nos als usuaris aprofitant-se del nostre **desconeixement o vulnerabilitats** en les nostres defenses. Hi ha de molts tipus, per la qual cosa anem a veure les principals amenaces:

5.2.1. Atacs per malware

Un **malware** és qualsevol classe de programa maliciós que tracta d'infectar un ordinador o un dispositiu mòbil. Per tant, és una **estafa o engany intencionat** que es realitza a través de les tecnologies de la informació i comunicació.

Els hackers els utilitzen amb múltiples finalitats, tals com robar informació personal o contrasenyes, obtenir un benefici econòmic o prendre el control i/o causar danys a l'equip.

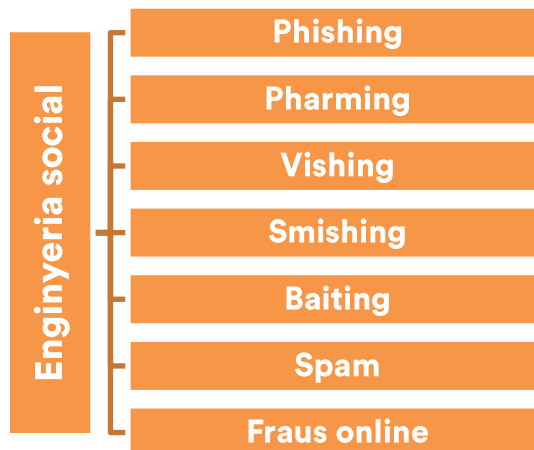

5.2.2. Atacs per enginyeria social

L'enginyeria social és un conjunt de tècniques que usen els cibercriminals per a **enganyar als usuaris perquè els envien dades personals, infecten els seus dispositius amb malware o a obrir enllaços a llocs infectats**.

Els criminals també utilitzen les xarxes socials per a generar confiança i obtenir dades. Amb bastant freqüència, el resultat final és l'extorsió o el robatori.

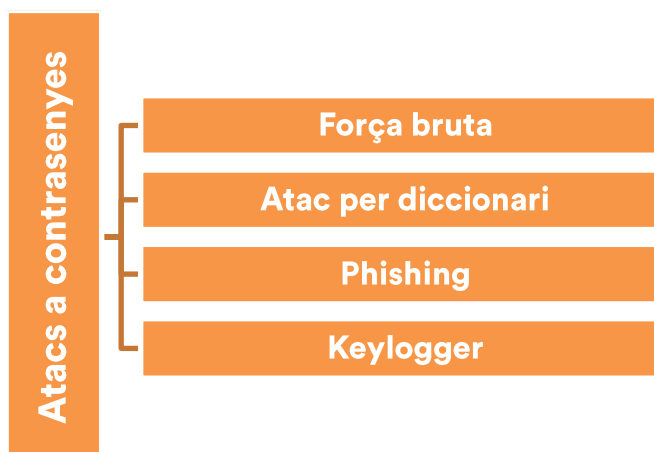
Els motius són diversos, permet robar credencials, infectar amb malware i fins i tot espantar amb un malware perquè facen un pagament. La majoria de vegades el seu objectiu final és robar diners i dades, o assumir la identitat de la víctima.

5.2.3. Atacs a les contrasenyes

Són qualsevol mena de ferramenta que utilitzen els ciberdelinqüents per atacar les nostres credencials. Els usuaris no sempre els dificultem aquesta tasca, solem realitzar males pràctiques que posen en perill la nostra seguretat:

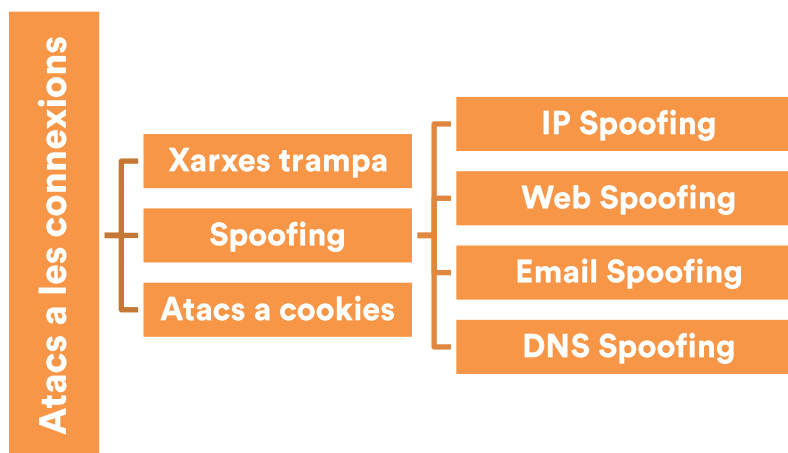
- Utilitzar la mateixa contrasenya.
- Gastar contrasenyes dèbils, fàcils de recordar i atacar.
- Emprar informació personal a mode de contrasenyes (cognoms, data de naixement, etc.).
- Apuntar-les en notes o arxius sense xifrar.
- Guardar les contrasenyes en webs o al navegador.

5.2.4. Atacs a les connexions

Són molt comunes i els ciberdelinqüents utilitzen diversos programes i eines per a eludir les mesures de seguretat i **infectar o controlar els nostres dispositius**.

Generalment, aquest tipus d'atacs es basen a interposar-se en l'intercanvi d'informació entre nosaltres i els serveis web per a monitorar i sostraure dades personals, bancaries, contrasenyes, etc.

5.3. Com actuar

Ara que ja sabem com actuen els ciberdelinqüents, cosa que ens ajuda a identificar les possibles amenaces, és convenient adoptar mesures preventives:

- 1) **Utilitzar un antivirus:** analitzar totes les descàrregues i arxius sospitosos i mantenir-lo actualitzat i actiu.
- 2) **Mantenir el sistema operatiu, navegador i aplicacions actualitzades:** per evitar vulnerabilitats. Les actualitzacions són necessàries per a evitar nous tipus i modalitats d'atacs.
- 3) **Utilitzar contrasenyes robustes:** i diferents per protegir tots els nostres comptes. Activar el factor autenticació múltiple o gestors de contrasenyes.
- 4) **Desconfiar d'arxius adjunts sospitosos, enllaços o promocions massa atractives:** la majoria dels fraus són d'enginyeria social que poden ser detectats aplicant el sentit comú.
- 5) **Anar amb compte per on naveguem:** navegar solament per llocs webs segurs, amb https i el cadenat verd, i utilitzar el mode incògnit quan compartim informació sensible o dades confidencials.

- 6) **Descarregar solament de llocs oficials:** bé siguen aplicacions (Google play o Apple Store) o softwares per evitar infectar els nostres equips per malwares. En el cas de les aplicacions, solament deurem donar permís a aquelles imprescindibles per al seu funcionament.
- 7) **Evitar connectar-se a xarxes wifi públiques o connexions desconegudes:** sobretot quan intercanviem informació sensible, per exemple dades bancàries o la nostra adreça. Si ho fem, utilitzar una VPN.
- 8) **No compartir la nostra informació personal:** ni publicar o guardar en pàgines o serveis webs no fiables. Per a major seguretat evitar guardar informació personal a qualsevol web i al navegador.
- 9) **Realitzar còpies de seguretat:** per minimitzar l'impacte d'un possible ciberatac.

6. Mitjans de pagament

Un mitjà de pagament és un instrument o bé que ens permet comprar un producte, contractar serveis o cancel·lar tota mena de deutes.

Existeixen diferents mitjans de pagament i gràcies a l'era digital han aparegut de nous que veurem a continuació:

6.1. Mitjans de pagament tradicionals

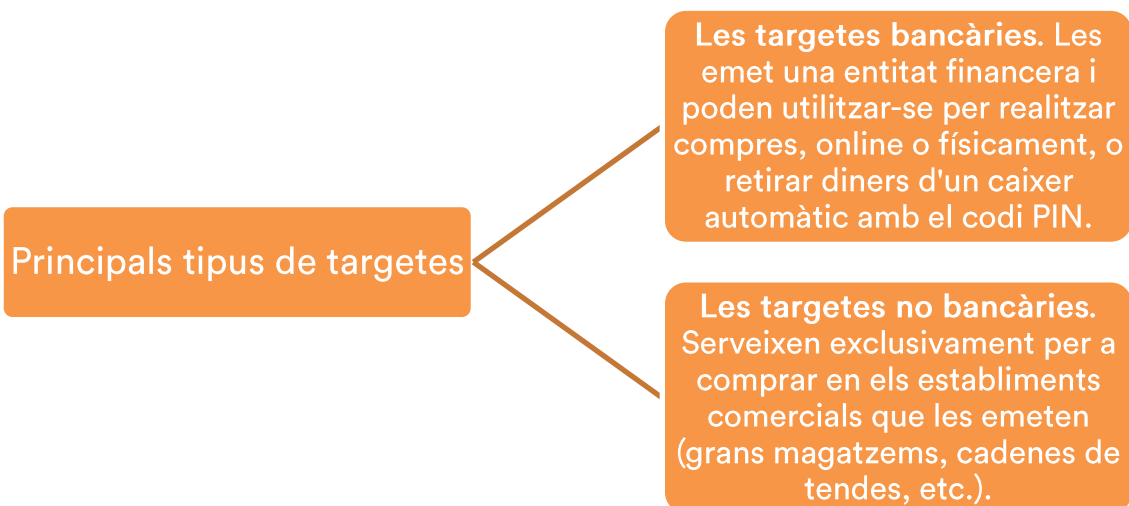
6.1.1. Efectiu

Són **bitllets i monedes** i hi ha de diferents tipus (divises): euros, dòlars, lliures, iens, etc. Per a pagaments físics en comerços i transaccions personals.

6.1.2. Targetes

Les targetes bancàries o “diners de plàstic” són hui en dia un dels mitjans de pagament més populars gràcies a la seua **comoditat**, **facilitat d'ús** i **acceptació** generalitzada. La seua gran virtut és la **seguretat**: el fet d'estar protegides per sistemes de claus fa que la seua utilització siga més segura que dur els diners en efectiu.

Les targetes són mitjans de pagament en suport de plàstic (no sempre) emesos per una entitat financera o un comerç.

6.1.2.1. Tipus de targetes bancàries

Les targetes bancàries utilitzen els fons depositats en un compte bancari associat i poden ser de diversos tipus:

- **De dèbit.** Pagar amb ella és com utilitzar els diners del compte, donat que l'import de la compra o el de la disposició d'efectiu en un caixer **es retira del compte associat** de manera immediata.
- **De crèdit.** A diferència de la targeta de dèbit, permet fer pagaments o obtenir diners **fins al límit fixat sense necessitat de disposar de fons** en el compte bancari associat en eixe moment. La devolució dels diners que s'han utilitzat deu fer-se en la forma i els terminis previstos, normalment els primers dies de cada mes. Existeixen dues modalitats de pagament:
 - **Pagament mensual per la totalitat:** és la més senzilla i tradicional. El saldo deutor (la suma de totes les despeses realitzades durant el mes) es paga amb càrrec al compte bancari associat el primer dia del mes següent, moment en el qual **deu haver-hi diners suficients** per a pagar tot el saldo i liquidar el deute.
 - **Pagament ajornat:** és una “quota flexible” que permet ajornar el pagament mitjançant una o diverses quotes parcials, com si es tractara d'un préstec i, per tant, també implica el pagament de **comissions i interessos**.

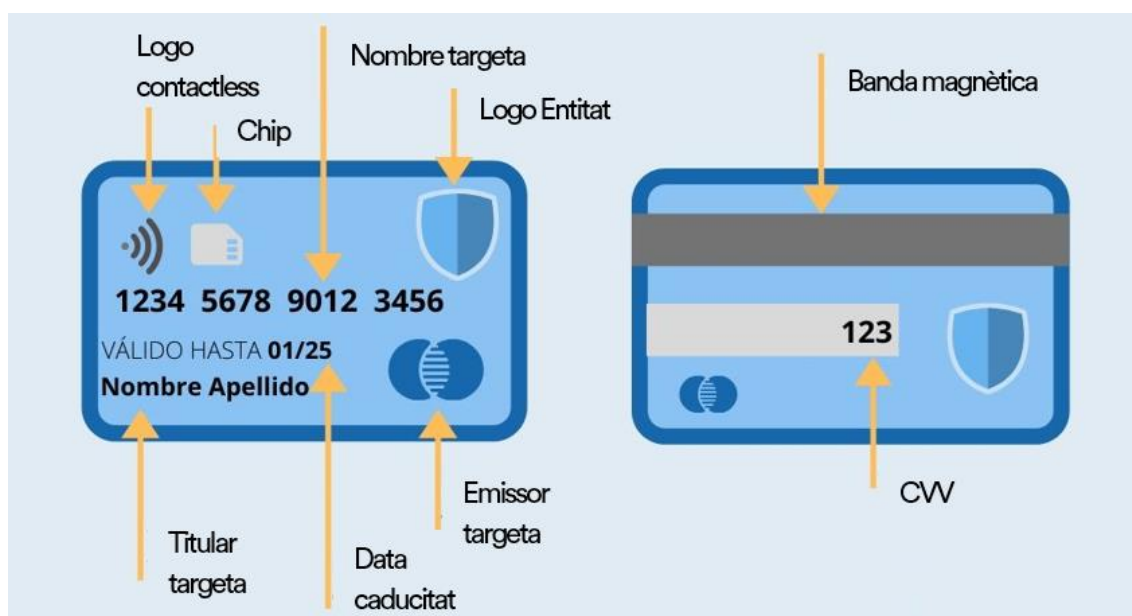
Els avantatges i inconvenients de les targetes de dèbit i crèdit podem resumir-les en:

Avantatges	Inconvenients
Major seguretat que els diners en efectiu.	Comissions i despeses de manteniment.
Comoditat per a pagaments i accés a caixers automàtics en qualsevol moment.	Possibilitat de frau en cas de pèrdua o robatori.
Major control/registre de les despeses.	Sols permet disposar del saldo del compte.*
Permet comprar ara i pagar en el futur.**	Interés alt si no es paga a final de mes.**
El límit suposa un fons per a emergències.**	El seu abús pot dur a endeutar-se en excés.**

*Sols targetes de dèbit. **Sols targetes de crèdit.

- **Targetes moneder.** També anomenades de prepagament, permeten efectuar pagaments **fins a un límit prèviament pactat** després d'ingressar els diners per caixa o a través del compte bancari.
- **Targetes virtuals.** Són una variant de les targetes moneder que serveixen **exclusivament per a comprar en internet**. No existeixen físicament, sinó que sols amb un nombre, un PIN i una data de caducitat.

	Operativa en				Ajornament de pagaments	Càrrec en el compte	
	Oficines bancàries	Caixers	Comerços	Internet		Immediat	Ajornat
Dèbit	Si	Si	Si	Si	No	Si	No
Crèdit	Si	Si	Si	Si	Si	No	Si
Moneder	Si	Si	Si	Si	No	Si	No
Virtual	No	No	No	Si	No	Si	No

Font: Helpmycash

6.1.3. Transferències

Una transferència bancària consisteix a traspasar diners d'un compte a un altre; és a dir, és l'operació per la qual una persona o entitat (que també es denomina ordenant) decideix enviar una determinada suma de diners al compte bancari d'una altra persona o entitat (el beneficiari). Cal diferenciar entre:

6.1.3.1. Traspàs

És l'intercanvi de diners d'un compte a un altre dins d'una mateixa entitat financera i amb el mateix titular. El seu efecte és automàtic, ja que els diners ixen i entren en els comptes de forma instantània.

El traspàs resulta gratuït per al client en la majoria d'entitats, aquestes no cobren comissions per realitzar enviaments de diners

entre comptes de la seua entitat, encara que s'opere entre comptes de diferents titulars o, fins i tot, diferents oficines.

6.1.3.2. Transferència

És una operació per la qual una persona o empresa dona instruccions a la seua entitat financera perquè **envie**, amb càrrec al seu compte bancari, **una determinada quantitat de diners a altre compte bancari** d'una entitat financera diferent, la qual cosa pot generar el pagament d'una comissió, fins i tot en el cas que els comptes siguin d'un mateix titular. El percentatge que cal desemborsar per a fer l'operació varia en funció de la quantia total de la transacció econòmica, de la ubicació geogràfica de l'entitat beneficiària (nacionals o exteriors), i fins i tot la forma en què haja sigut realitzada (ordinàries o immediates).

6.1.3.3. Domiciliació

Són **transferències periòdiques**. La finalitat de les domiciliacions és simplificar i automatitzar el procés de pagament de factures i serveis recurrents (*llum, lloguer, impostos, etc.*) tant per als clients que volen pagar, com a les empreses que volen cobrar.

Permet a una empresa autoritzada retirar automàticament diners del compte bancari d'un client per a pagar factures o serveis habituals. Ofereix comoditat tant als consumidors com a les empreses

6.1.4. Documents mercantils

Són documents escrits a través dels quals una persona o entitat es compromet a abonar a una altra una quantitat de diners concreta, en una data acordada amb anterioritat.

Hi ha de tres tipus: les **lletres de canvi**, que actualment es troben en desús, els **xecs** i els **pagarés**, on l'única diferència entres aquests dos últims és la data de cobrament. El xec es pot cobrar des del moment en el qual s'emet, mentre que, un pagaré es pot fer efectiu a partir de la data que quede indicada en el document.

A la imatge podeu veure un xec a falta de complimentar la informació corresponent. Un pagaré disposa dels mateixos elements incloent la data de venciment.

6.2. Mitjans de pagament digitals

La pandèmia solament ha accelerat la tendència que venia tinguen Espanya els últims anys: l'augment d'ús de nous mitjans de pagament alternatius i la pèrdua progressiva de la importància de l'efectiu. Pel que, evitar el pagament amb efectiu suposa un canvi d'hàbit que ha vingut per a quedar-se. Els mitjans de pagament digitals funcionen amb tecnologies diferents, poden combinar diverses o solament utilitzar una d'elles.

- **Contactless - NFC:** permet pagar mitjançant la proximitat en establiments (comerços físics) mitjançant TPV (datàfon), o per obtenir diners als caixers automàtics, per tant **deurem trobar-nos físicament al lloc**. Algunes targetes, mòbils i rellotges disposen d'aquest mètode de pagament.
- **In-App:** és una forma de pagament a través de l'ordinador o de les aplicacions instal·lades al smartphone en la qual, comprador i venedor, compten amb dispositiu connectat a la xarxa que accepta i valida l'operació. Per tant, en aquest cas no és necessari estar físicament al lloc.
-

6.2.1. Apps de pagament mòbil: Google/ Samsung/ Apple Pay

- Permet efectuar pagaments en establiments (comerços físics) mitjançant **Contactless**, alguns comerços online i algunes apps compatibles, mitjançant la tecnologia **inApp**.
- Permet pagar entre particulars.

- Es sincronitzen amb una targeta bancària.
- Evita introduir les dades en cada compra (nombre identificació, caducitat i CVV).
- Es necessita autenticació per poder realitzar la transacció.
- Necessita la instal·lació de l'aplicació.
- Algunes permeten incloure targetes de punts, targetes regal o inclús les de transport públic.

6.2.2. Apps de entitats financeres

- Permet fer pagaments en establiments (comerços físics) o retirar diners als caixers automàtics amb **Contactless**.
- Inclou totes les targetes bancàries.
- Evita introduir les dades en cada compra (nombre identificació, caducitat i CVV).
- Es necessita autenticació per poder realitzar la transacció.

6.2.3. Bizum

- Permet pagar entre particulars amb la tecnologia **inApp**, solament és necessari el nombre de telèfon mòbil.
- Integrat dins de l'aplicació de l'entitat financera, no necessita cap instal·lació.
- Va vinculat al compte bancari.
- Evita introduir les dades en cada compra (nombre identificació, caducitat i CVV).
- Es necessita autenticació per poder realitzar la transacció.
- Es reben els diners instantàniament i de forma gratuïta per ambdós parts.

6.2.4. Plataformes de pagament en línia: exemple Paypal

- Permet efectuar pagaments en alguns comerços online i algunes apps amb la tecnologia **inApp**.
- Permet pagar entre particulars.
- Es vincula al compte bancari o a la targeta bancària.
- Evita introduir les dades en cada compra.
- Es necessita autenticació per poder realitzar la transacció.
- Per a registrar-se podem fer-ho amb el correu electrònic i una contrasenya, o el nombre de telèfon mòbil i un codi PIN.
- Necessita la instal·lació de l'aplicació.
- Opera amb divises.

6.2.5. TPV Virtual: exemple Redsys

- Permet fer pagaments en alguns comerços online i algunes apps mitjançant la targeta bancària amb la tecnologia **inApp**.
- Es necessita autenticació per poder realitzar la transacció.
- No necessita la instal·lació de l'aplicació.

6.2.6. Superapps

És una aplicació que ofereix en una única plataforma tot allò que l'usuari necessita. Les finances són un dels seus serveis, però no l'únic, ofereixen també xarxes socials, repartiment de menjar a domicili o reserva de transport.

És a dir, si volem demanar un servei de transport, encomanar menjar a domicili, renovar l'assegurança del nostre vehicle o realitzar una transferència a un amic, deurem tindre instal·lades diverses aplicacions, però en el cas d'Àsia o Amèrica Llatina tots aquests serveis i altres s'inclouen dins d'una sola macro aplicació, denominada "Superapp".

El client obté la comoditat d'accedir a nombrosos serveis a través d'una sola aplicació. A Europa encara no disposem d'elles, però són molt populars a Àsia i Amèrica. Algunes d'elles són:

6.2.6.1. WeChat Pay

Va començar com un WhatsApp asiàtic (a Xina), però ara ofereix una sèrie de diverses opcions com:

- Funcions clau: missatgeria, xarxes socials, pagaments mòbils, comandes de menjar a domicili, reserva de viatges, ...
- Fins i tot, realitzar accions com comprar una casa o contractar una hipoteca.

6.2.6.2. AliPay

És el mitjà de pagament a través del mòbil més utilitzat i estés en tota Xina. Es coneix com el Paypal xinès, per la seua facilitat d'ús i la protecció que ofereix:

- Permet efectuar pagaments en qüestió de segons sense comissions ni intermediaris.

- Els pagaments es fan amb reconeixement facial, això permet que siga possible efectuar pagaments sense utilitzar el telèfon intel·ligent. També es poden fer pagaments usant l'empremta dactilar.

6.2.6.3. Altres exemples

Per mencionar altres exemples de Superapps:

- **Grab:** a Singapur i Malasia.
- **Gojek:** a Indonesia.
- **Paytm:** a India.
- **Super App de GoTo:** a Indonesia i Singapur.

6.2.7. Criptomonedes

Les criptomonedes són monedes digitals que utilitzen tecnologia de criptografia per a garantir la seguretat de les transaccions i controlar la creació de noves unitats. A diferència de les monedes tradicionals, com l'euro o el dòlar, les criptomonedes existeixen únicament en format digital i no estan recolzades per cap govern o entitat central. Exemples populars de criptomonedes són el Bitcoin, Ethereum i Ripple.

L' **euro digital** és una moneda digital emesa i recolzada pel Banc Central Europeu. L'euro digital es troba en fase d'investigació des d'octubre de 2021 i no es materialitzarà fins almenys 2026.

Encara que tots dos, criptomonedes i euro digital, **són formes de diners digitals**, tenen diferències importants en termes d'emissió, regulació i estabilitat de valor.

7. Productes d'estalvi

Els productes d'estalvi tenen com a objectiu cobrir emergències o necessitats a curt termini. Són productes sense risc, ja que estan protegits pel Fons de Garantia de Dipòsits, fins a un cert límit. Els seus avantatges principals són la seua **seguretat**, la **disponibilitat** en cas de necessitat i la certesa d'una rendibilitat assegurada, en cas d'haver-hi.

El Fons de Garantia de Dipòsits de les Entitats de Crèdit, també conegut com FGDEC, és l'encarregat de protegir els diners dels clients que depositen els seus estalvis en bancs i altres institucions financeres. En altres paraules, és com una assegurança que garanteix que, en cas que el banc o l'entitat on tens els teus diners tinga problemes financers o faça fallida, tu no perdràs els teus diners.

7.1. Els comptes bancaris

Les entitats financeres són empreses intermediàries en el mercat dels diners, és a dir, tracten de **captar l'estalvi** de les famílies per canalitzar-lo cap a altres finalitats i en aquest sentit, ofereixen diferents productes o actius financers que busquen adaptar-se a les necessitats o característiques dels seus clients.

Un **compte bancari** és un **contracte** entre una entitat financera i una persona mitjançant el qual la primera custodia els dipòsits de diners a la segona, al temps que li facilita la gestió i seguiment de les seues operacions bancàries, a canvi d'unes comissions i condicions pactades.

Estalviadors

- Obren comptes bancaris a canvi d'interessos als...

Bancs

- Ofereixen préstecs a canvi d'interessos a...

Famílies, empreses i sector públic

7.1.1. Depòsits a la vista

El servei més bàsic que ofereixen les entitats financeres són els **comptes bancaris o depòsits a la vista**, anomenats així perquè es pot **disposar dels diners de forma immediata**.

Les operacions més habituals són les següents:

- Ingressos o pagament de diners.
- Domiciliacions de rebuts (atendre al pagament de rebuts que prèviament ha autoritzat el titular, com el de la llum o el mòbil).
- Transferències de diners entre comptes bancaris de distintes entitats.
- Traspassos de diners entre comptes de la mateixa entitat.
- Retirades de diners mitjançant caixers automàtics.
- Pagament de quotes de préstecs.
- Aportacions a plans de pensions.

Una varietat del compte d'estalvi és el **“compte jove”** generalment lliure de comissions i amb incentius com activitats, sortejos o regals. Els titulars poden ser des de nadons fins joves amb una edat límit de 25-29 anys.

Avantatges	Inconvenients
Senzillesa de contractació	Poca rendibilitat o cap
Liquiditat total	Comissions per manteniment*
Informació detallada de moviments	Comissions per administració*
Utilització de caixers	Comissions per operacions*

* Les llibretes d'estalvi per a joves generalment estan lliures de comissions.

7.1.2. Depòsits o imposicions a termini fixe

És un producte que consisteix en l'entrega d'una determinada **quantitat de diners a una entitat bancària durant un termini determinat**. A canvi es rep una **remuneració en forma d'interessos** en finalitzar el període junt els diners inicials.

En el cas de retirar els diners abans del venciment es deu pagar una **comissió per cancel·lació anticipada o una penalització** i no permeten realitzar transaccions com en el cas dels depòsits a la vista (domiciliacions, transferències, retirada de diners, etc.).

8. Productes de finançament

A les operacions d'aconseguir recursos (diners) per adquirir béns o serveis es denomina **finançament**. Les entitats financeres posen a disposició determinats productes per poder cobrir les **necessitats de finançament**, a aquests productes se'ls denomina **productes de finançament**.

Existeixen diferents productes de finançament, siguen els més habituals els **préstecs i crèdits**.

8.1. Préstec

Un **préstec** és una operació mitjançant la qual una persona (prestador), normalment una entitat financera, entrega una quantitat determinada de diners a una altra (prestatarí), la qual es compromet a retornar-la, junt uns interessos acordats, en els terminis i forma prèviament establerts.

En general, la devolució dels diners prestats es realitzarà en un nombre de quotes mensuals que reflecteix l'acordat respecte a comissions, interessos i altres despeses.

Termes associats a un contracte de préstec	
Principal	Quantitat de diners que s'ha prestat i sobre la qual es calculen els interessos del préstec.
Interés nominal del préstec	Percentatge que expressa el cost de llogar els diners.
Termini	Període de temps acordat per pagar el préstec.
Quota	Cadascun dels pagaments, generalment mensuals, en els quals es divideix la devolució del préstec.
Prestador	Persona o entitat financera que presta diners.
Prestatarí	Persona o entitat que rep diners en concepte de préstec.
TAE	Taxa que integra en un únic indicador l'interés, les comissions i despeses del préstec.
Comissions	Càrrecs extres que poden ser: d'estudi, obertura i cancel·lació.
Altres despeses	Poden ser despeses notariales o assegurances que garanteixen el pagament, entre altres.

8.2. Crèdit

Un crèdit és una operació pel qual una entitat financera posa a disposició d'una persona o empresa una **quantitat limitada de diners durant un període de temps determinat**. Durant eixe període es podrà **utilitzar tota o part** de la quantitat fixada, i es **pagaran interessos** solament per la quantitat disposta o utilitzada.

8.3. Diferències entre préstec i crèdit

Préstecs	Crèdits
L'entitat financera entrega l'import total del préstec.	L'entitat financera posa a disposició del client una quantitat determinada de diners.
El client utilitza la totalitat de l'import concebut.	El client utilitzarà quantitats de diners segons les seues necessitats.
El client pagarà interessos sobre la quantitat total concebuda.	Sols es paguen interessos sobre les quantitats utilitzades. La resta dels diners està a disposició del client, però sense que haja de pagar interessos per ells.
Solen ser operacions a mitjà o llarg termini i l'amortització normalment es realitza mitjançant quotes periòdiques (mensuals, trimestrals o semestral).	Generalment, són operacions a curt termini que solen utilitzar professionals o empreses que necessiten diners en determinats moments i no saben exactament quan ni quant van a necessitar.

8.4. Aspectes comuns dels productes de finançament

- **Quantitat a sol·licitar:** quants més diners sol·licitem, més temps estarem pagant i per tant, acabarem pagant major nombre d'interessos.
- **Tipus d'interés:** potser fixe o variable, això és que si pagarem la mateixa quota durant tota la vida del crèdit o si paguem segons les fluctuacions del mercat.
- **Termini:** dependrà en gran manera de la quantitat sol·licitada. Com més llarg siga el termini major nombre d'interessos pagarem i viceversa.
- **Import de les quotes:** Com més menudes siguen les quotes, major serà el termini del finançament i viceversa.
- **Despeses i assegurances:** El finançament sol comportar algunes despeses com poden ser les comissions o assegurances.

8.5. Elements a tenir en compte

8.5.1. Els deutes

Un deute és una obligació de pagament que es contrau amb la intenció de realitzar un consum present gràcies a ingressos futurs.

Endeutar-se proporciona disponibilitat immediata de diners, permet augmentar el poder adquisitiu, solucionar emergències o millorar el nivell de vida. A diferència de l'estalvi, que també possibilita tot l'anterior amb recursos propis, el deute són diners aliens que cal tornar. Les contrapartides d'utilitzar diners aliens en lloc de diners propis són:

- Sobrecarreguen el pressupost familiar en la seua categoria més prioritària: les **despeses fixes obligatòries**.
- Tenen el seu cost en forma d'interés, comissions i altres despeses.

De vegades un préstec no és una mala idea. Els deutes es tornen un problema quan generen interessos tan elevats que van augmentant sense que ens adonem, o simplement s'acumulen de manera que per a poder retornar-los necessitaríem més ingressos dels quals tenim.

Per a classificar si un deute és bo o roí, cal enfocar-se en la destinació que se li dona al recurs econòmic que s'obté com a crèdit i l'efecte que aquest té en el patrimoni net de les persones. Si un s'endeuta perquè és una manera de fer diners, és a dir per a generar ingressos o per a millorar el patrimoni net, aleshores el deute pot ser considerat com bo. Si l'ús del crèdit redueix el nostre patrimoni o liquiditat aleshores és un deute dolent.

CLASIFICACIÓ DE DEUTES		
Deute bo. Ens permet adquirir un actiu que a la llarga serà productiu. Generen diners al temps i pagar aquest tipus de deute té un menor cost que el benefici que s'obté. Augmenten el nostre benestar, les nostres perspectives de futur o ens generen ingressos. 	Deute roí. És la que es destina per a comprar béns el valor dels quals disminueix en el temps. El ben es va depreciant amb el temps mentre que la suma que paguem per ell continua creixent. 	Deute molt roí. Quan ens endeutem per alguna cosa que anem a estar més temps pagant que gaudint. El seu valor no disminueix, desapareix amb el temps.
• Inversions financeres. Com la compra d'un immoble per a llogar-ho o la seua posterior revenda. La inversió en un negoci que més tard ens genere ingressos.	• Compra d'un vehicle. La devaluació que pateix un vehicle el primer any pot arribar a ser del 30%, per a després devaluar-se anualment sobre un 10%.	• Pagar vacances. Una vegada acabem les vacances solament ens quedara el deute que pagar i els bons records. No hi ha valor financer algun. Considerem estalviar per a les nostres vacances.
• Inversions en capital humà. Com són per exemple els estudis, ja que ens porta beneficis a mitjà i llarg termini.	• Roba i electrodomèstics. El valor en revenda (Segona mà) és molt inferior al que es paga per aquest tipus de productes, sobretot si es financen.	• Pagar consumibles. El mateix ocorre quan ens endeutem per a pagar un sopar, eixida cultural, anar al cinema i altre. El valor financer no existeix, el servei ja s'ha consumit.

8.5.2. Gestió de l'endeutament

El principal objectiu a l'hora de gestionar un deute és **mantenir el seu cost a nivells assequibles per al pressupost de cada persona**. El cost més important és l'interés, que es mesura en forma de percentatge i representa el tant per cent que costa disposar de diners aliens. Per exemple si es presten 100 € al 5% d'interés, el prestatari (qui s'endeuta) rep 100 €, però haurà de retornar 105 € al prestador (qui deixa prestat).

L'interès és el cost de llogar diners aliens.

Siga fixe o variable, al tipus d'interés d'un préstec se li denomina **interés nominal**, però aquest percentatge sols mesura el cost de llogar els

diners sense tenir en compte que les entitats financeres també cobren comissions i despeses.

Per tenir una mesura global del cost del préstec, s'utilitza la **taxa anual equivalent (TAE)**.

La TAE és un indicador que mesura el cost global d'un préstec, donat que integra totes les despeses de l'operació. El més convenient quan volem comparar productes de finançament amb al mateixa quantitat i termini ens fixem en la TAE.

9. Productes d'inversió

Els mercats financers ofereixen moltes opcions per **invertir els diners que estalviem mentre que no els necessitem**. Per poder elegir deurem realitzar-nos preguntes com si podem permetre'ns córrer riscos? o quan necessitem disposar dels diners?

Mentre no necessitem els diners que estalviem podem obtenir una rendibilitat, aquest fet s'anomena **invertir**.

Una **inversió** és l'ús que se li donen als diners amb ànim d'aconseguir a canvi més diners en el futur.

	Estalvi	Inversió
Objectiu	Emergències, imprevistos i objectius concrets	Combinar estalvi i rendibilitat
Avantatge principal	Diners segurs i disponibles	Major rendibilitat
Inconvenient	Menor rendibilitat	Existeix risc

9.1. Classificació de les inversions

És possible classificar totes les inversions segons aquests criteris:

- **Liquiditat:** és la capacitat d'una inversió de convertir-se en diners (efectiu). Les inversions amb alta liquiditat interessa quan l'inversor vol tenir els diners "a mà".
- **Seguretat:** el risc de qualsevol inversió és la possibilitat d'aconseguir menys diners de l'esperat o inclús perdre'l. Com menor és el risc, més segur és un producte, i viceversa.
- **Rendibilitat:** es tracta de la capacitat de generar beneficis a partir de la inversió inicial.

Existeix una **relació inversa entre rendibilitat i liquiditat o seguretat: a major liquiditat o major seguretat, menor rendibilitat, i viceversa**.

Si un inversor vol disposar d'un fons d'emergència són preferibles, en aquest cas, la liquiditat i la seguretat front la rendibilitat.

9.2. Renda fixa

Els productes de renda fixa paguen una **rendibilitat establida per endavant i retornen els diners invertits en un termini determinat.**

Un tipus de producte de renda fixa és el deute públic, en el qual els organismes públics o comunitats autònomes emeten valors.

Nom	Termini
Lletres del Tresor	3,6,9 i 12 mesos
Bons	3 i 5 anys
Obligacions	10,15 i 30 anys

També hi ha emissions de valors de renda fixa per part d'empreses privades, ofereixen una rendibilitat superior, però són inversions més arriscades, ja que manquen de la garantia i els recursos d'una administració pública.

9.3. Renda variable

A diferència de la renda fixa, la renda variable **no ofereix una rendibilitat preestablida i el termini de la inversió és indeterminat.**

Qui compra accions es converteix en soci propietari d'una empresa o negoci i, en conseqüència, no existeix un termini de devolució associat als diners que inverteix. A canvi de l'aportació de diners, l'inversor adquireix drets de gestió en l'empresa i en el repartiment de dividends (beneficis) quan hi haja.

Les accions són títols representatius del percentatge de propietat d'una empresa que donen al seu posseïdor drets econòmics i de gestió.

Un accionista té dues maneres d'obtenir rendibilitat amb la seua inversió. La primera, a través del repartiment de dividends (beneficis), i la segona consisteix a vendre les accions per un preu major al de compra. No obstant, la rendibilitat que puga obtenir és incerta, per dues raons:

- El repartiment de dividends depén de la marxa de l'empresa.
- El preu de mercat de les accions varia en la **Borsa**.

Donat que la marxa de l'empresa, com les variacions en la Borsa, és imprevisible, es diu que la renda variable és una inversió de risc.

9.4. Fons d'inversió

Qualsevol inversió suposa un risc, inclús aquelles garantides pels Estats. Hi ha un producte que tracta de minimitzar el risc realitzant combinacions de valors de renda fixa o renda variable: **els fons d'inversió**.

Les alternatives dependran dels riscos que vulga assumir l'inversor:

	Renda fixa (€)	Renda variable (€)	Risc (de l'1 al 4)
Renda fixa	100%	-	1
Mixta fixa	Màxim 70%	Màxim 30%	2
Mixta variable	Màxim 30%	Màxim 70%	3
Renda variable	-	100%	4

9.5. El risc de les inversions

Els criteris que s'utilitzen per a minimitzar el risc de les inversions són dos:

La **diversificació** és la forma més efectiva de reduir el risc total de les nostres inversions. Consisteix en dividir els diners en plans d'inversió diferents amb nivells de risc diferents.

- **La diversificació**
Els fons d'inversió van nàixer com resposta a la necessitat de diversificar les inversions per reduir el risc.
- **La qualificació d'inversions o ràting.**
Un altre criteri per tractar de minimitzar el risc és fiar-se del **ràting**, un indicador que mesura la seguretat de la inversió i, per tant, orienta sobre la seua fiabilitat. L'emeten les agències qualificadores de risc.

Les **agències qualificadores de risc** són empreses privades que qualifiquen els productes financers emesos per empreses o països segons uns paràmetres de rendibilitat i, sobretot, de **solvència**.

Seguir el ràting és un criteri menys indicat que el de diversificar, donat que les agències qualificadores han deixat veure de vegades que no són infal·libles.

10. Assegurances

El risc està sempre present en la vida de les persones, tant a l'àmbit personal com professional. Per protegir-nos front les conseqüències d'un sinistre contractem una assegurança, al fer-ho transferim el risc a un tercer, una **companyia asseguradora**, que serà la que indemnitza total o parcialment pel dany derivat del succés o contingència prevista en el contracte d'assegurança.

L'assegurança és un contracte mitjançant el qual, a canvi d'una prima, un assegurador es compromet a indemnitzar a un tercer en cas de que es produïsca una contingència o sinistre.

Les assegurances es classifiquen en dos grans blocs: **les assegurances de persones i les assegurances contra danys**. El llenguatge de les assegurances té diversos termes que convé conèixer:

Prima	És el preu de l'assegurança.
Pòlissa	És el document on figuren les condicions del contracte.
Assegurador	És la companyia d'assegurances.
Assegurat	És la persona exposada al risc previst en l'assegurança. Dit risc pot recaure sobre la pròpia persona, els seus béns o el seu patrimoni.
Prenedor	És la persona que contracta l'assegurança i paga la prima.
Beneficiari	És la persona que rep la contraprestació pactada en el contracte.
Suma assegurada	És el límit màxim d'indemnització a pagar en cas de que es produïsca la contingència o sinistre.
Contingència o sinistre	És l'eventualitat prevista en la pòlissa que dona lloc al compliment de les obligacions de l'assegurador.
Cobertura	És el risc cobert.
Perjudici	Pèrdua de valor del patrimoni causat per l'acció d'una persona, que deurà ser reparada per ella.
Responsabilitat civil	Obligació que recau sobre una persona de reparar danys que ha causat altra. Normalment suposa el pagament de diners a la persona que ha sofrit el dany.

Hi ha quatre figures que intervenen en el contracte d'assegurança, encara que prenedor, assegurat i beneficiari poden ser la mateixa persona.

10.1. Assegurances de persones

Els més importants són les assegurances de vida, encara que també existeixen altres que es deuen conèixer:

- **Assegurances de vida.** Es contracten per disminuir l'impacte econòmic de certs esdeveniments sobre la vida de les persones. El més habitual d'aquest tipus és quan l'assegurador s'obliga, en cas de defunció de l'assegurat, a pagar al beneficiari la quantitat de diners pactada.
- **Altres assegurances de persones.** Cobreixen les despeses que es deriven de certes circumstàncies que afecten la integritat corporal o a l'estat de salut.

D'accidents	D'infermetat	D'assistència sanitària	De decessos
Indemnització per accidents que ocasionen mort o invalidesa	Despeses d'assistència mèdica i farmacèutica durant els períodes d'infermetat.	Despeses d'assistència sanitària i farmacèutica.	Despeses de serveis funeraris.

10.2. Assegurances contra danys

Són els que recauen sobre els béns o el patrimoni de les persones.

- **Assegurança de llar.** Cobreix els danys materials en la llar, com els desperfectes causats per aigua, cristalls trencats o un incendi. També cobreix la **responsabilitat civil** originada per danys o lesions que poden causar a altres persones o als seus béns des de la vivenda de l'assegurat.
- **Assegurança obligatòria de vehicles a motor.** Cobreix els danys causats pel conductor a tercers, és a dir, a altres persones.
- **Assegurança de responsabilitat civil.** Protegeix el patrimoni de les persones per la responsabilitat que poguera derivar-se per danys i perjudicis a tercers.